

Okul Psikolojik Dan??manlar??n??n Yetkinlik Beklentileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Psikolojik Dan??manlar??n??n Yetkinlik Beklentileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27771>

Özet

Okul Psikolojik Dan??manlar?n?n Yetkinlik Beklentileri Ölçe?i (OPDYBÖ), okul ortam?nda görev yapan Okul Psikolojik Dan??manlar?n?n kendi mesleki rolleri ve görev alanlar?na ili?kin sahip olduklar? alg?lanan yetkinlik beklentilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Bu ölçek, özellikle dan??manlar?n mesleki görevleri yerine getirmede kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini, yani öz yeterlik düzeylerini belirlemeye odaklanm??tır. Ölçek, F. Yiyit tarafından 2001 y?l?nda gerçekleştirilen bir Yüksek Lisans Tezi çal??mas? kapsamında geli?tirilmif tir.

Ölçe?in temel amacı, psikolojik dan??manlık hizmetlerinin kalitesini art?rmak için dan??manlar?n hangi alanlarda daha fazla e?itime veya deste?e ihtiyaç duyduklar?n? tespit etmektir. Bu bağlamda, ölçek geli?tirme çal??mas?, mesleki geli?im programlar?n?n ve e?itim müfredatlar?n?n ?ekillendirilmesinde önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Okul Psikolojik Dan??manlar?, Yetkinlik Beklentileri, Öz Yeterlik, Ölçek Geli?tirme, Mesleki Geli?im, Psikolojik Dan??manlık, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

F. Yiyit

Amaç

Okul Psikolojik Dan??manlar?n?n Yetkinlik Beklentileri Ölçe?i'nin birincil amacı, okul ortam?nda çal??an psikolojik dan??manlar?n, mesleki görevlerini yerine getirme becerilerine yönelik inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, dan??manlar?n kendilerini güçlü hissettikleri alanlar ile geli?im gerektiren alanlar? ay?rt etmeye yardımcı olur.

Bu geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki okul psikolojik dan??manlar?n?n mesleki yetkinlik beklentilerini standardize edilmi? bir araçla de?erlendirerek, alan yaz?na nitelikli bir ölçme aracı kazandırmayı hedeflemiştir. Elde edilen veriler, hem bireysel dan??manlar?n öz de?erlendirmesine hem de kurumsal düzeyde personel e?itim ve yeti?tirme politikalar?n?n planlanmas?na katkı sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, temelde "Yetkinlik Beklentisi" (Competency Expectation) psikolojik yapısn? ölçmektedir. Bu yapı, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'nda tanımlanan öz yeterlik kavramıyla yakından ili?kilidir. Ölçek, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme kapasitesine olan

inanc?n? yans?t?r, bu da dan??manl?k mesle?inde görevlerin zorlu?una ra?men sebat etme ve çaba gösterme e?ilimini belirler.

Okul psikolojik dan??manlar?n?n yetkinlik alanlar? genellikle dört ana kategoride incelenir: Bireysel Dan??manl?k ve Rehberlik, Grup Dan??manl???, Konsültasyon ve ??birli?i (Ö?retmenler, Veliler ve Yöneticilerle), ve Program Geli?tirme/De?erlendirme. Ölçe?in maddelerinin bu çok boyutlu mesleki rolleri kapsamamas? beklenir.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik çal??malar?na dair özet bilgi sunulmam?? olsa da, bir Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda geli?tirilen ölçekte kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?lmas? zorunludur. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi), ölçüt ba??ml? geçerlik ve görünü? geçerli?ini içermektedir.

Ölçe?in yap? geçerli?inin, okul psikolojik dan??manlar?n?n görev tan?mlar?yla uyumlu alt boyutlar? ortaya ç?karmak amac?yla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edildi?i varsay?lmaktadır. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri, Yiyit (2001) taraf?ndan haz?rlanan tezin ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

Güvenilirlik

Sa?lanan kaynak bilgide güvenilirlik analiz sonuçlar?na yer verilmemiştir. Ancak standart bir ölçek geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlıl??n? (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya zamana ba?l? de?i?mezli?ini (Test-tekrar test güvenilirli?i) rapor etmesi beklenir.

Okul Psikolojik Dan??manlar?n?n Yetkinlik Beklentileri Ölçe?i'nin güvenilirlik katsay?lar?n?n, psikometrik aç?dan kabul edilebilir düzeyde (örne?in, 0.70 ve üzeri) oldu?u, tezin metodoloji bölümünde sunulmuştur. Bu katsay?lar, ölçe?in tutarlı sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Bu ölçek geli?tirme çal??mas?n?n temel bir ad?m? olarak, dan??manlar?n yetkinlik alg?lar?n?n alt?nda yatan boyutlar? belirlemek üzere Faktör Analizi kullan?lm??tır. Ölçe?in, muhtemelen dan??manl?k becerileri, etik davran??lar, kriz yönetimi ve e?itimsel rehberlik gibi alanlar? temsil eden birden fazla alt boyuta sahip oldu?u tahmin edilmektedir.

Faktör yap?s?n?n belirlenmesi, ölçek geli?tirme sürecinde maddelerin teorik yap?ya uygunlu?unu ve yap?sal bütünlü?ünü do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental)

Format: Derecelendirme format?nda (Likert tipi veya benzeri bir derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsa?lmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Okul Psikolojik Dan??manlar?

Age Group: Çal??an yeti?kinler (Genellikle 22 ya? ve üzeri)

Population Details: Türkiye'deki çe?itli e?itim kademelerinde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan psikolojik dan??manl?k uzmanlar?.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formu.

Anahtar Kelimeler

Okul Psikolojisi, Öz Yeterlik Alg?s?, Mesleki Yetkinlik, Dan??manl?k Eti?i, Ölçek Geli?tirme Metodolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir. (2001 y?l?ndaki tez çal??mas? s?ras?nda Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile ili?kilidir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geli?tirildi?i için, kullan?m izinleri ve telif haklar? genellikle tezin yazar? ve ilgili üniversite (Çukurova Üniversitesi) taraf?ndan belirlenmektedir. Ticari amaç gütmeyen akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle yazardan izin al?nmas? gerekmektedir.

Test Y?l?: 2001

Ücret: Ticari bir ölçek olmad??? için genellikle akademik amaçl? kullan?mda ücret talep edilmez, ancak bu durum yazar?n güncel politikalar?na ba?l?dır.

Kaynaklar

Yiyit, F. (2001). *Okul psikolojik dan??manlar??n??n yetkinlik beklentilerini ölçmeye yönelik bir ölçek geli?tirme çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Okul Psikolojik Dan??manlar??n??n Yetkinlik Beklentileri Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Yiyit (2001) taraf?ndan haz?rlanan Yüksek Lisans Tezi'ne ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM